

Het proces dat leidt tot het horen van een geluid heeft een fysieke en een psychische component. Fysiek geluid bestaat uit trillingen die zich door de lucht om ons heen verplaatsen. Deze trillingen brengen de trommelvlies van onze oren in beweging. Vervolgens worden deze bewegingen via het zenuw-zintuigstelsel en de hersenen overgedragen op de psyche. Uiteindelijk is het de psyche die de geluidssensatie oproept. Pas dan is er werkelijk sprake van 'geluid'. Alles wat daaraan voorafgaat is een keten van fysieke processen die buiten onze constitutie begint en zich tot binnen onze constitutie voortzet. Binnen deze keten is er sprake van allerlei fysieke verschijnselen die de geluidsbeleving weliswaar *voorbereiden* maar waarin het werkelijke geluid nog niet te vinden is. 'Geluid' in werkelijke zin is een innerlijke kwaliteit (in het Engels 'quale' genoemd). Het is een kwaliteit van de psyche. De hersenen transformeren het resultaat van de voorbereidende fysieke procesketen op zodanige wijze dat dit kan worden overgedragen op de psyche zodat deze een daaraan beantwoordende innerlijke geluidsbeleving kan oproepen. Het werkelijke *geluid* wordt psychisch voortgebracht. Geluid is het opklinken van de psyche. Dit kunnen we ook als volgt omschrijven: wanneer er in de fysieke natuur (door een objectⁱ of door een levend wezen) een geluid wordt geproduceerd dan is dit geluid de *uitdrukking* van een psychische beweging of stemming. Hiermee correspondeert een psychische kwaliteit (de 'quale') die tot de inhoud van een universele psychische laag behoort. In deze psychische wereldlaag leven op een universeel psychisch niveau alle geluiden als 'qualia' of 'astrale geluidswezens'. Wanneer wij via onze fysieke oren in de fysieke wereld een geluidseffect waarnemen wordt door onze psyche het astrale deel van het betreffende effect uit de psychische wereldlaag gelicht waar alle geluiden werkelijk, wezenskrachtig aanwezig zijn. En dit door de psyche uitgelichte astrale geluid is het geluid dat wij innerlijk horen. Het fysieke oor neemt dus geen werkelijk geluid waar, dat doet het innerlijke 'oor' van de psyche. Tegenover de *fysieke* procesketen die vanuit onze fysieke leefomgeving via de fysieke zintuigen tot binnen onze constitutie reikt staat een *psychische* keten die vanuit de psychische wereldlaag tot in onze psyche (ziel) reikt. De fysieke keten sluit in onze ziel aan op de psychische keten. Bij deze aansluiting tussen het uiterlijk-fysieke en het innerlijk-psychische spelen de hersenen een rol. Wat de psychische keten oplevert, het werkelijke, levende geluid ('quale'), kunnen we met onze fysieke constitutie niet horen. Net zoals de denk-intuïtie de ontvanger van geestelijke *intelligentie* is, zo is het 'ziele-horen' de ontvanger van psychische *geluidsqualia*. Geluidsqualia kunnen ons rustig of onrustig

maken, energiek of angstig. Bij het luisteren naar bepaalde muziek kunnen wij de psychische kracht van het levende geluid ervaren. Zouden we in staat zijn om deze geluidskrachten te beheersen dan zouden we daarmee bepaalde invloeden op onze omgeving kunnen uitoefenen. We weten allemaal hoe bepaalde geluiden, gezangen of muziekvormen helend en harmoniserend kunnen werken en andere juist ziekmakend of ontregelend. Geluid is de drager van psychische krachten die tot het wezen van de onderliggende qualia behoren.

Wat voor de geluidsbeleving geldt is ook van toepassing op belevingen die met andere fysiek-zintuiglijke ketens zijn verbonden, zoals het zien, de smaak, de reuk en het gevoel. Ook deze belevingen zijn in hun werkelijkheid qualia die behoren tot bepaalde gebieden van de psychische wereldlaag die door onze 'zielenzintuigen' worden waargenomen als reactie op fysiek-zintuiglijke impulsen. In al deze gevallen werkt de ziel (psyche) als 'intermediair' tussen de fysieke en de geestelijk-psychische wereldlagen.

Wanneer we slapen is er sprake van een sterk verminderde verbinding tussen het fysieke deel van onze constitutie en de psyche. Dat verklaart waarom tijdens de slaap de belevingen van de psyche maar in zeer beperkte mate gerelateerd zijn aan indrukken die met de fysieke zintuigen worden opgedaan. Toch zijn er nog steeds innerlijke belevingen omdat de psyche tijdens de slaap actief blijft. Deze belevingen staan nu echter niet in verbinding met de fysiek-materiële zintuiglijkheid maar met niet-fysieke, geestelijk-psychische realiteiten. Tijdens het waakbewustzijn vibreert de ziel als het ware op de materiële trillingen van het fysieke lichaam. Door middel van zijn zintuigen 'trilt' het fysieke lichaam mee met wat in de wereld eveneens fysiek-materiële trillingen zijn en dit trillen gaat over op de ziel. Dat is de eerder genoemde fysieke keten. Tijdens de slaap is deze fysieke keten onderbroken waardoor de ziel alleen nog meetrilt met vibraties die niet behoren tot de fysiek-materiële wereld maar tot een psychisch-geestelijke wereld. De ziel ondergaat tijdens de slaap de invloed van bepaalde psychische en geestelijke processen in de immateriële wereld die ons omgeeft en doordringt.

De ziel is het dus die ons van de *eigenlijke* tonen, kleuren, tastervaringen, gevoelens, reukgevoelens enzovoorts bewust doet zijn. Deze zijn eigen aan de psychische wereldlaag, ook wel 'zielenwereld' genoemd; zij behoren niet tot de fysiek-materiële wereld. Dat de ziel deze innerlijke gewaarwordingen ook kan hebben als respons op fysiek-zintuiglijke stimulansen wil niet zeggen dat dit vermogen afhankelijk is van het fysieke

lichaam en zijn zintuigen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat we ook tijdens de slaap een zielenleven hebben terwijl de fysieke zintuigen uitgeschakeld zijnⁱⁱ. *De ziel (psyche) heeft dus zijn eigen psychische zintuigen.* Kleuren, geuren, geluiden, smaken, reuk etc. vullen de 'ruimte' van de psychische wereldlaag als 'psychische velden'. Dit zijn zelfstandige werkelijkheden met een psychisch karakter. Met de zintuigen van de ziel kunnen we de emanaties van deze velden rechtstreeks, zonder tussenkomst van de fysieke keten, ervaren. Dat lukt vooralsnog alleen wanneer ons waakbewustzijn 'slaapt'. De fysieke keten waarvan tijdens de wakende toestand bij volledig bewustzijn sprake is, domineert dusdanig dat deze het onderliggende rechtstreekse psychische waarnemingsproces afschermt. Als we deze demping door de fysiek-zintuiglijke ervaringsketen uit eigen wilskracht zouden kunnen wegnemen dan zouden we ook met wakend bewustzijn indrukken kunnen hebben die worden opgewekt door werkingen die optreden op niet-fysieke niveaus. Zolang het wegvallen van de fysieke zintuiglijkheid spontaan optreedt tijdens de slaap, in de dood en in sommige trancetoestanden staan we in zekere zin *onvrij* tegenover deze ervaringen. De demping wordt dan wel weggenomen, maar dit is niet het gevolg van een directe wilsingreep bij vol bewustzijn. In zulke toestanden verliezen we dus ook de mogelijkheid om ons denken met deze psychische ervaringen te verbinden. Het is echter mogelijk om vermogens te ontwikkelen waarmee we uit eigen initiatief, vanuit een vrije en bewuste wilsgedaad, de door de fysieke zintuiglijkheid gewoven dempende sluier weg kunnen nemen. Deze vermogens vereisen een zekere ontwikkeling van het morele gehalte van ons wezen waartoe bepaalde oefeningen nodig zijn. Dit morele gehalte is noodzakelijk om ons te *beschermen* tegen de geestelijk-psychische krachtwerkingen die met zulke directe immateriële waarnemingen verbonden zijn. In lang vervlogen tijden werden mensen die in staat moesten zijn om in de geestelijk-psychische wereld door te dringen daartoe voorbereid door initiatierituelen. De moderne mens heeft de mogelijkheid om zo'n initiatie op een veilige wijze aan *zichzelf* te voltrekken. Een eerste vereiste daarbij is dat men *geloof* hecht aan de werkelijkheid van een psychisch-geestelijke dimensie. Zolang we alleen onze fysiek-materiële indrukken voor werkelijk houden zullen wij datgene wat onze psychisch-geestelijke zintuigen ons aanreiken niet serieus nemen. Het geloof en het vertrouwen in het waarachtige karakter van dit 'nieuwe' zal ons helpen om de éénzijdige gerichtheid op de fysiek-zintuiglijke ervaringswereld los te laten. Een ander vereiste om deze vermogens te kunnen ontwikkelen is dat men daarbij niet geleid wordt

door zelfzuchtige motieven. Het verkrijgen van meer invloed en macht, de wens om bijzondere krachten te verweven, valse trots op het bereikte resultaat maar ook intellectuele nieuwsgierigheid zullen niet tot het beoogde doel leiden. Ons uitgangspunt moet zijn dat we de fysiek-zintuiglijke wereld als de manifestatie zien van een psychisch-geestelijke wereld die we willen beleven als de *realiteit* waarbinnen wij ons als psychisch-geestelijke individualiteiten bewegen en die een voedingsbron kan zijn voor het morele gehalte van onze ziel. Wanneer we er in slagen om de fysiek-zintuiglijke sluier volbewust op te heffen verkrijgen we daardoor een bewustzijn dat wakend staat tegenover het psychisch-geestelijke 'achter' de fysiek-materiële verschijnselen. Zo *ontwaken* wij binnen de psychisch-geestelijke wereld waarin we ons gedurende de slaap en in de dood bevinden. Een van de eerste tekenen van dit psychisch-geestelijke ontwaken is dat we bewustzijn beginnen te krijgen binnen wat voorheen de onbewuste, droomloze slaap was. Bij het ontwaken hebben we herinneringen aan nachtelijke belevingen die *geen* dromen waren. In een veel verder stadium kunnen we zelfs herinneringen hebben aan voorvallen die niet tot *dit* leven behoorden maar tot een toestand die daaraan voorafging. Om deze 'continuïteit van bewustzijn' te verkrijgen is het nodig om de fysiek-materiële sluier die de geestelijk-psychische werkelijkheid verhult weg te nemen. Want het continue bewustzijn, dat niet wordt uitgewist door slaap of dood, is een lichaamsvrij bewustzijn.

De psychisch-geestelijke wereld die met de 'zintuigen van de psyche' ervaren kan worden is net als de fysieke wereld een niveau van *manifestatie*. Daarmee wil gezegd worden dat het niet om de Geest-essentie zelf gaat. Zoals het fysieke op een lager niveau van manifestatie ligt dan het psychische, zo is ook dit psychische op zijn beurt een manifestatie die lager ligt dan de wereld van de Geest. Ook de wereld van de Geest, die gevuld is met intelligente wezenheden die het vermogen hebben om op lagere niveaus scheppend en levenschenkend actief te zijn, is echter nog steeds een *manifestatie* van het Godswezen. Met het geestelijke niveau kan het intuïtieve denken verbinding maken. *Boven* dit alles, boven alle *manifestaties*, bevindt zich de eeuwige Oorspronkelijkheid van de ongemanifesteerde potentie die ook wel als de 'Almachtige' of het 'Pleroma' wordt aangeduid. Voor dit hoogste niveau – de Trinitarische Geestgod – kan alleen de geestelijke monade van de mens, de 'geestkern', zich openstellen. Want deze geestkern is een 'microkosmische druppel van Heilige Geest' en daarom één in wezen daarmee. Deze monadische éénheid van mens en God

is van een hogere geaardheid dan die van de denk-intuïtie met de geest-intelligentie. Het op bewuste wijze integreren van deze éénheid met het zielenwezen is het ultieme doel van de mensheidsontwikkeling – de reden waarom de mens fysiek, psychisch én geestelijk geschapen is. De drieledig gemanifesteerde ‘natuurlijke’ mens is pas voltooid wanneer hij het vierde niveau, het pleromatische Godszijn, aan zijn wezen heeft toegevoegd nadat hij eerst de geest-geschonken niveaus van zijn manifestatie door zijn monadische geestbewustzijn getransmuteerd heeft.

ⁱ De gehele natuur is beziel, ook de zogenaamde ‘levenloze’ objecten zoals mineralen, gassen en vloeistoffen. Deze worden beziel door ‘elementenwezens’. Alleen de door de mens geproduceerde mechanische en machinale objecten zijn niet beziel. Deze behoren niet tot de natuur.

ⁱⁱ Het hier bedoelde zielenleven speelt zich af tijdens de diepe ‘droomloze’ slaap, wanneer de verbinding met het fysieke lichaam het lichtst is. De zielenbelevingen die gedurende deze fase optreden worden vrijwel nooit herinnerd na het ontwaken. Dit diepe slaapbewustzijn is wat anders dan het droombewustzijn. De droomervaringen die we ons wel kunnen herinneren treden op wanneer er weer sprake is van lichaamsbeleving, bijvoorbeeld vlak na het inslapen, vlak voor het ontwaken en tijdens een door lichamelijk ongemak verstoorde, ondiepe slaap.